

SLOVENSKI NAROD.

Ishaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejeman za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijakove velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejeman za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. — Opravištvu, na katero naj se blagovoljivo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“.

Peterburg 5. oktobra. Oficijalno. Rusi so prijeli 2. oktobra utrjene visočine levega krila pozicije Muktarjeve pri velikem in malem Jagnie, vzeli so veliko Jagnie, uničili ali pa ujeli Turke, ki so to mesto branili, Rusi so vrgli dalje 13 bataljonov nazaj, kateri so bili iz Karsa Muktarju na pomoč izpadli. Dne 3. oktobra so Turki prijeli levo krilo rusko ali bili so sijajno nazaj vrženi. Dne 4. oktobra se je naše desno krilo umaknilo za voljo pomanjkanja vode z visočin, katere je bilo 2. oktobra zasedlo. Ruske izgube so 12 oficirjev, 1040 mož mrtvih, 71 oficirjev in 2250 mož ranjenih. Turške izgube so izredno velike, mej temi je 200 ujetih.

Carigrad 4. oktobra. Muktarjeva zmaga se potrjuje.

Rusi so 2. okt. turški tabor pri Ruščuku napadli pri Jakhnileru, osvojili pozicijo Bujuk-Jakhniler, katera je bila pa od Turkov zopet nazaj dobljena.

Muktar je bil za nekaj časa od Karsa odrezan, proti mestu Ani skoraj obkoljen, ali nazadnje je Ruse nazaj vrgel.

Carigrad 4. okt. Shramba za smodnik San Stefan pri Carigradu se je vnela in v zrak zletela.

Bukarešt 4. oktobra. Zadnje dni je tu skozi marširalo 20.000 Rusov v Bulgarijo.

Iz Moskve se 2. t. m. poroča, da so Rusi v Aziji Muktarja na vsej liniji z dobrim uspehom prijeli.

Carigrad 4. oktobra. „Agence Havas“ poroča: Na črti Jantre se pričakuje

bitva. Rusi pri Bjeli so izpred Plevne pomoč dobili.

Peterburg 3. oktobra. Oficijalno. Pred Plevno 2. oktobra. Včeraj in danes je veliki knez Nikolaj ogledal s knezom Karlom in generalom Totlebnom vse ruske in rumunske prve pozicije in baterije. Vsa dela, ruska in rumunska, so močno napredovala. Turki na naš ogenj ne odgovarjajo. Na družih krajih je mir.

Bukarešt 3. oktobra. Od predvčerajšnjega dne je v rusko-rumunski vojski pred Plevno opaziti veliko gibanje, baje zavoljo tega, ker se premikajo vojni oddelki. Vsi polki, ki so bili izgubili po bitkah mnogo ljudi, so zopet dopolnjeni in tudi vojski pred Plevno odmenjena pomoč je uže tu. Generala Totlebena so najbolj zaradi tega izvolili za načelnika generalnemu štabu v vojski kneza rumunskega Karla, da vodi ženijska dela pred Plevno. Ta bodo še nekaj dni trpela, predno se počne operacija sama. A mirovanje se more samo prve dni prihodnjega tedna še vzdržati.

V ruskem glavnem stanu se je vedelo uže nekaj časa o magjarsko-poljsko-turških prostovoljcev namerah, katerih cilj je bil Kalaraš, da bi se bili od tod zvezali s Silistrijo ter od tam poskušali razdreti železnico. Rusi so se bili pa popolnem pripravili, da jim zmedejo načrt.

Šumla 3. okt. Na dolenjem Lomu se pričakuje, da bodo Rusi začeli ofenzivo. Turki so se zato zašancali. V Razgradu so denes obesili dva bulgarska uhode (ogleduha).

Cetinje 3. oktobra: Prvega oktobra je bil večeren krvav boj v Cronici pri Sutornanu. Močni oddelki turške neredne vojske so hoteli prodreti v Črnogoro, a Črnogorci so jih vrgli srečno nazaj. Črnogorci so pri tem izgubili 6

mrtvih, 10 ranjenih, a Turki so pustili na bojišči najmanj trikrat toliko mrtvih.

Vojska.

Na bojišči v Aziji se je zadnje dni največja bitka bojevala, kar jih je bilo v letošnjem vojevanju tam. Rusi sami oficijalno telegrafirajo, da imajo ogromno število 3375 mrtvih in ranjenih vojakov izgube. Turki pa še več. Zmago si obadva dela pripisujeta, vendar je turški telegram, ki sam obstane, da je bil Muktar uže „skoro obkoljen“, izredno boječe pisan, kar kaže da so Rusi res zmagali. Videlo se bode sicer kmalu, kako bodo svojo zmago na svojo korist obrniti mogli. Zato je pričakovati hitrega nadaljevanja. Vsakako je uže mnogo, da se i tu začne nekova srečnejša inicijativa od strani Rusov. In to, da Rusi morejo Turke uže obkoljevati poskušati, kaže vsaj, da se zopet dovolj močne čutijo, t. j. da so dobili z doma dovoljno pomoč, za hrbotom pa da so upor kavkaški zatrli.

Če so Rusi zmagali, kakor se nam zdi, bode nasledek te bitke podoben onej pri Cerkovni v Bulgariji, vsled katere se je Mehemet-Ali hitro nazaj pomaknil.

Bukareški telegram poroča, da je zopet 20.000 Rusov marširalo v Bulgarijo. To kaže, da se Rusi vedno bolj in bolj množijo, odkar so ljutost in surovo moč svojega sovražnika izpoznali.

Iz državnega zbora.

Z Dunaja 4. oktobra. [Izv. dop.]

Eno najimenitnejših vprašanj glede novega prihodninskega davka se je po tridnevni debati končno po vladini želji rešilo. Državni zbor je namreč s 130 proti 102 glasovom sklenil, da se ima poprej izreči celi znesek (kontingent), katerega ima država dobiti iz

Listek.

Na naših gorah.

(Povest iz šestnajstega stoletja, spisal L'berius.)

II.

(Dalje.)

Gračak Grobljiški, možak pri kacihi štiri-desetih letih, bledega resnega obraza, tenke velike rasti in ne ravno izborne, priljubljene zunanosti, se nij pečal mnogo za svoje okrožje. Leto in dan je ostajal doma in lovil po gozdih krog svojih posestev. Obiskaval nij nikogar in tudi sprejemal in vabil nij gostij.

Grajskim tlačanom in bližnjim graščakom je bilo tako samotarsko življenje nenaravno. Iz take zadrege in uganjke jih je oprostila misel: Za očetom, ranjim graščakom, baje žaluje. Naj v miru počiva, on nij bil napačen gospod. Sin je bival tedaj še na tujem, Bog

vedi kje na Nemškem, kamor jo je potgnil s krivoverci. Niti pri očetovej smrti ga nij bilo; v prepiru je bil z ranjcem zaradi vere in to ga zdaj peče in žali.

Stoprv v poslednjem času se je v gradu nekaj spremenilo.

Kmalu potem, ko se je naselil hrom, tuj duhoven v zapuščenju župniji, namreč naš znanec Montinus, prišla je v Grobljiški grad lepa mlada gospodinja.

Odslej je ostajal graščak bolj pogostoma pri domu, govoril prijaznejše s posli in tlačani in videlo se mu je povsod, da se vedre od dne do dne njegova lica.

In ta grajski spremenin nij ostal brez občne govornice, brez razdiranja različnih govoric in sodeb o tej zadevi.

„Ljubica se mu je skujala, torej je povešal glavo,“ pravi grajski hlapec zijavega obraza skrivaj pred konjskim blevom svojemu

prijatelju, sključenemu staremu strežaju. „A zdaj sta se zopet pobogala in sprijaznila,“ ter pokaže modro z žulavim prstom na svoje zagorelo čelo, kakor bi hotel reči: Glej me, tudi hlapec kaj ve in ugane, in nij povsod zadnji.

Sluga Martin mu migne boječe zdaj in položi kazalec na suhi ustnici, iz katerih gledata dva črva zoba na beli dan, v znamenje naj molči, kajti gorje mu, ako bi kdo čul njegov pogovor. A trdoveren tovariš razširi zdajci svoj zijavi obraz v precej glasen posmeh, udari s peto kaka dva pota ob tla v potrjenje misli, zazvižga neko staro lovsko pesen in otide k svojim — podložnim, lepo rejenim pramom, ki stoje v hlevu, razgetajo, da se razlega po dvorišču, bijejo s kopiti ob kamenita tla in grizejo javorove jasli.

„Vsaj ima res prav ta fantalin,“ pravi posled grajski sluga sam pri sebi. „Koliko

prihodninskega davka, potem se imajo še le ceniti prihodni in odločevati davkovni percenti. Nasprotna stranka pa je zahtevala, da se pred vsem v postavi izreče percent, koliko bi imel vsak plačati od svojih prihodkov, kajti, če se sklene, da ima ves kontingent znašati 15 milijonov gold., pri cenitvi prihodkov pa bi se pokazalo, da jih nij 800 milijonov gold., kakor vlada pričakuje, ampak le 300 do 400 milijonov gold., potem bi se neprimerno visoki percenti morali nalagati, morda celo do 10 % in višje, tako, da bi davkoplačevalci nikakor ne mogli tega visocega davka prenašati.

Na drugej strani pa se je poudarjalo, in vlada je sama priznala, da se grunti in hišni davek ne daje znižati, če se uže zanaprej ne ve, da se po tem izgubljeni zneski ne vrnejo po prihodninskem davku. Naposled je finančni minister izrekel, da mora zahtevati gotovi kontingent in da cela postava pade, če se ovrže ta odločba. S tem žuganjem je minister vezal strogo ministerijalno stranko in si večino pridobil, ker so tudi mnogi poslanci od skrajne levice z demokrati glasovali za kontingentiranje, mnogi pa, ki so bili nasprotnih mnenj, zlasti mej Poljaci, se odtegnili glasovanju.

O Črnogorcih in njih delih.

Cetinjski „Glas Crnogorca“ piše:

„Naše orožje slavi po padcu Nikšića jeden vspeh slavnější od drugega. Za Nikšićem padlo je pet trdnjav v Dugi, za njimi je bila osvojitve Bileća, a za tem zavzetje Goranskega in Crkvice. Skupaj so Črnogorci v zadnjih dveh tednih vzeli 9 turških utrdbe, mej njimi je nekaj trdnjav, a nekaj večjih krajev, mej katerimi je najimenitnejše Goransko. Kar je bil Turškej Nikšić na potu v središče Hercegovine, to jej je bilo Goransko glede severnega nje dela. Goransko leži na reki Pivi in na cesti, ki vodi pri Foči, dočim je Crkvice utrdba 5 ur od tega proti severu oddaljena ter leži mej rekama Pivo in Taro. Ta dva mesta sta gospodovala nad vsem področjem reke Pive. Po njiju padcu odprt je pot do Foče, katera je tako rekoč to, kar bi bila vrata v drinjsko dolino. V štirinajstih dneh torej se je posrečilo črnogorskej zmagovitej vojski, da osvojivši omenjene utrdbe, očisti vso gornjo Hercegovino od Turkov. Do Trebinja, Metovije in Foče ne najdeš denes nijednega turškega vojnika. Razven zavzetih trdnjav tudi prej nij bilo nobenega sledu o

turškem gospodstvu v teh okrajih, — a sedaj je od tod izginila celo zadnja senca oblasti azijske.

„Kadar se ozremo na krvave bitke okolo teh mest in gradov še od začetka hercegovinskega vstanka, mora nas hitra pridobitev tolikih sijajnih vspehov hrabrih črnogorskih sokolov kar osupniti, in zadovoljni moramo biti, da so prišli vrli gorâ sinovi do slavnih pridobitev z razmerno majhenimi krvavimi žrtvami, ki jih pa bolj pogrešajo, nego bi drugod velike.

„Po padcu omenjenih utrdbe pride zdaj red na Metovijo in Gačko. A, ker je to mestice odprto in brez gradov, mora se udati pri prvem naskoku Črnogorcev. Toliko pa je gotovo, da se po zavzetju tega kraja očisti široko in rodovitno Gačko-polje, bodi, da se operira proti Hercegovini, ali na kako drugo stran. Naj bo uže kakor hoče, prepričani smo, da se črnogorska vojska ne bode ustavila na svojem zmagoslavnem potu, naj se obrne na katero stran koli jej drago.“

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 5. oktobra.

Poljski „Czas“ odsvetuje poljskim poslancem interpelirati o orientalnem vprašanju. Poljaki nemajo uzroka potezati se za pariški kontrakt. Tudi nij nobene zveze mej orientalnem vprašanjem in mej poljsko narodno politiko.

O **magjarskej veleizdaji** se dalje poroča: Dokazano je, da je tudi nek poljsko-ruski revolucionarni odbor sodeloval, da je večina orožja imela namen iti preko Rumunije v Rusijo in Poljsko. — Sicer se pa dalje orožje konfiscira. Na železničnih postajah so povsod žandarmi. — Razen Helfija, ki je pod policijskim nadzorstvom, so še štirje ogerski poslanci v zaroto zapleteni. Helfi je po svojem prijatelji Moczoniju dal interpelirati, zakaj ga policija čuva. Tisza je odgovoril, da on nij tega ukaza dal. Zarad tega magjarska razburjenost in tožba o skrunjenju imunitete.

Vnanje države.

Turčija bi rada mir sklepala, ker čuti, da začenja stvar za njo na drugo plat obračati se. Ker je pa na turške uvete mir nemogoč, ostane pri turškej želji.

Nekateri prusko-nemški oficirji so dobili odpusčenje iz nemške vojske in so vstopili v rusko, ter prišli na bojišče. Mej temi se imenuje nekov grof Pfeil, ki je bil pri gardi v Potsdamu.

Nemški časniki na Pruskem jako ostro sodijo našo vnanjo politiko. Z vso pravico do-

kazujejo, da bi Avstrija imela iti Rusom pomagat nekrščenega Turka pregnati iz Evrope.

Pruski deželni zbor bode 21. t. m. odprl se v berlinskem gradu.

Na **Francoskem** je živo volilno gibanje! Volilni shodi in proglesi so na dnevnem redu. Zedinjene kraljevske in reakcionarne stranke z vlado vred z vsem pritiskom delajo, da bi republikancem zmago odvzeli. Kak bode 14. t. m. izid, to nij mogoče prorokovati. Ali republikanci upajo namestu 363 dosedanjih, celo zdaj 400 spraviti svojih poslancev v zbornico.

Italijanska vlada hoče parlament sklicati s početkom novembra, dva tedna prej kot navada, da bode mogel proračun temeljiteje razpravljati, volilno reformo skleniti in potem spomladi razpustiti se. Po novej volilnej postavi bode število volilcev večje. Vojni budget znaša 192 milijonov frankov.

Dopisi.

Iz Postojne 4. okt. [Izv. dopis.]

Izročili smo denes materi zemlji vrlega domoljuba g. Andr. Lavrenčiča, bivšega deželnega poslanca in znanega narodnjaka. Pogreb je bil slovesen. Le redkokrat spremlja toliko rodbine, toliko prijateljev in spoštovalcev kakega moža do gomile.

Čveterospev ljubljanske čitalnice je pel žalostinke „nad zvezdami“ in „jamica tiha“. Mestna golba je vodila žalostno potovanje.

Postojna je izgubila enega najveljavnejših mestjanov. Notranjska stran pak jednega narodnega prvaka in vse Slovenstvo iskrenega, zvedenega domoljuba.

Častni spomin njemu ostani!

Domovino in narod svoj ljubeči duh njegov pak naj ostane mej njegovimi ostalimi in mej nami vsemi.

Iz Krškega 1. okt. [Izv. dopis.]

Hladno je uže malo po našem Savišču. Vina bo menda dosti. Novo šolsko poslopje je g. Hočevar dodelal, ki je velikansko, velikansko tudi, če si večje mesto, nego je Krško mesto mislimo. Cerkev in vse druge hiše so pritlikovci proti tej palači. Lepo darilo to! Samo škoda, da je g. Hočevar to šolo v Krškem zidati dal. Ne verjamem, da bi Krčan dosti svoje otroke v njej šolati dal. Indolenten je mož malo preveč in okolica, — no okolica je pa po lepej slovenskej navadi uboga, potrebuje preveč otroke za delo. Namen te šole je, biti meščanska in ljudska za cel politični okraj krški. Da bi bila! Kakor stvari stoje, ne bode dosti. V Krškem je malo hiš, ki bi otroke v skrb vzele. Stanovanj sploh

prijetnejše je bilo prej, ko je bil graščak še sam. Vse dneve sem pohajkoval brez skrbi. A zdaj moram biti ves ljubi dan na nogah, zdaj jezdi v trg, zdaj k bližnjem fari po tistega čudnega župnika ali ka-li je, zdaj zopet drugam.“

Milostiva gospica grajska, za Gizelo jo kliče graščak, je res dobra, prav dobra in marsikak denar izgine iz njene roke v mojo, a te gostije, ta obiskovanja v poslednjem času mi nijso po godu in tudi milostivej gospici ne, kajti vedno je žalostna in vtopljenja.

A kako bi bilo drugače, osoren, ne lep graščak in priletan, siv duhoven in mlada deklica, kako se veže to?

Tako vgibajoč otide starikavi sluga iz dvorišča na vrt, kjer ima nekaj opravka ter premišljuje mej potoma, kako je bilo lepo enkrat, ko je bil tudi še on tako nekako zaljubljen v grajskega logarja hčer, kako vse drugače je bilo tedaj na svetu. A ranjci go-

spod graščak, da, ko bi oni ne bil umrl nagle smrti, še bi bilo, in misel na ženitev bi ne bila splavala po vodi.

Tisto po polu dne proti večeru, ko je ravno stal grobljski sluga Martin na dvorišču pred gradom in vpiral svoj zgrbančeni stari-kav obraz na nebo, kakor bi hotel premeriti daljavo od njega do zemlje ali preštudirati solčne žarke, ki so odsevali v zadnjih pojem-ljeh tik daljnega višnjekastega obrovja gora in žarili z rudečkasto bliščobo temno grajsko zidovje. Ker Martin nij bil zvezdogled, tudi prebrisan učenjak ne, akoravno je vedel mnogo izkušenj iz svojega dolzega življenja, ne moremo verjeti prvega. In v resnici, on je le opazoval, kakovo vreme se kaže na nebu, kajti graščak mu je naznanil, da pričakuje nočjo še gosta, ako ga ne odvrnejo vremenske zadeve.

Ko zija tako Martin izpod širokokrajnega pokrivala nad se proti jugu in zahodu, mrmra nerazumljive besede in prekrizuje suhe

roke na hrbtu, zavije na grajsko dvorišče voz ne ravno najlepše oprave, na katerem spoznamo našega duhovna iz samotne župnije.

Duhoven nij bil nikakor dobre volje tudi denes ne, kajti njegove bolečine v nogah so se zopet izbudile.

Zdajci se prikaže graščakov obraz na grajskem oknu, ki pozdravlja prišleca, Martinu pa kriči razsrjeno:

„Gani se, gani, hlapčon, in pomagaj gospodu v grad!“

Martin priskoči pri teh besedah, prekolne skrivaj sam pri sebi graščakovo ostroost in pozno obiskovanje, ter poprime tujca za desno pazduho.

„Pusti, pusti!“ mrmra starec. „Urban, ti si me vajen,“ pravi potem svojemu slugu. „Daj mi roko, denes se je sam pekel vgnezdil v me in mi zažiga strašne hudičeve bolečine po vseh udih.“

(Dalje prib.)

manjka in človek brez hiše mora biti jako miren v najetej sobi, drugače se mu odpove in ne manjka dosti, da nij brez strehe. Zraven so Celje, Zagreb in Novomesto blizu; človek, ki otroka v višjo šolo da, ga da, če uže plačati mora (in Krško nij najcenejši kraj sveta, Krčani nemajo lastnega polja, vse okolo in okrog ima Turnska in Velikovaška graščina ter ostalo kmet —) kam v Celje, Zagreb ali Novo mesto, vsaj da mu nij zmirom doma pri mamici, kjer se neki ne uči dosti. Pa naj bo temu, kakor bodi, srčno želim: vivat, crescat, floreat! Nemčilo se bodo dosti. G. Hočevár jo je s tem namenom krškej občini daroval, da se naj v njej zlo, jako zlo nemščina maltretira. Ta zapoved je prevečna, to se tudi tako zgodi, saj je tisti g. Wurner šolski nadzornik in kanonik g. Polak je tudi močno za to, vsaj za to, da se krščanski nauk v nemškem jeziku uči, bodo otroci neki potem boljši kristijani. Sicer „sunt denique fines rerum,“ gosp. Hočevár, ki nij zloben sovražnik svojim rojakom Slovencem — Kranjem bode v družih razmerah odjenjal in ubogej pastriki, domačemu „kranjskemu“ jeziku se bode uže kako boljše mestice nego pred vrati privoščilo in učitelj bode hotel pokazati, da je deco kaj naučil, to bo pa le mogoče po jeziku, ki ga otrok od doma prinese.

15. t. m. se bo ta šola slovesno odprla. Velika reč stoji na programu. Cel ljubljanski „verfassungstreues Lager“ se je mobiliziral. Filharmonično društvo se bode, menda na stroške bogatega Hočevárja, pripeljalo, minister Stremayer neki pride, vsi veliki „nemški“ duhovi in govorniki Kranjske dežele imajo uže govore pripravljene in naučene; naš baron, ki včasih v „ljubljskem butelju“ močno dolgočasno pisari, tuhta velikansk „festpoem“ in kompozicijo zraven, vse unisono se ve da, ker on svojega glasú držati ne more. Banket bo velikansk, škoda, da ne bom zraven in to radi tega, ker bi drugače našega barona „festlied“ ter napitnice (rad govori; v Ljubljani so neki vpili držite ga, da ne bo zmiraj govoril) zapisal od besede do besede; več kakor 150 besedij v minuti menda ne govoril, je silno lenoben videti in tako bi rešil zlate njegove besede našim vnukom; šampanjca je neki g. Hočevár dosti nakupil, za tri sto goldinarjev, — sicer pa le pri Kleinošku v Mariboru. Velika reč bo, to vam povem, godba, razsvetljenje mesta, na večer ples in drug dan: „Abfahrt der Gäste.“ — Da, družega ljudstva, ljudstva slovenskega in kmetov, za katere se po večjem šola odpira, bog ve, koliko ga bo, — vabijo se le „nemški“ gostje.

Da ne pozabim; 11. sept. se je nadvojvoda Reiner na Videm pripeljal in od „Spitzen der Gurkfelder Gesellschaft“ nobenega razven g. poštarja in dveh družih nij bilo pri sprejemu. Vladnih organov nobeden. Žalostno, pa resnično! — — —

Iz Maribora 3. oktobra. [Izvirni dopis.] Morebiti, da bi tega ali onega, kateremu je naše mesto menj ali več znano, zanimivalo nekaj o naših mestnih stvareh poizvedeti. Začel bom najprvo pri naših mestnih očetih. Zastran plinove svečave se ti naši mestni očetje in ž njimi vsi konsumentje te luči od početka sem zmirom pravdajo. To pa zato, ker je pogodba, ki so jo naši mestni gospodje leta 1868 s fabrikantom te luči nadili, tako neugodna, da uže neugodnejša ne more biti. Mož, ki je iz velikega nemškega

„reicha“ k nam privandral, ima denes 15.000 ljudi za norca! Vsi mu nijso kos blizu priti. Tako so na pr. naši mestni očetje, (to so, to se ve, prve kapacitete, od katerih ima vsak svoj vinograd in studenec poleg kleta), v pogodbo postavili, da mora vsaka luč 1500 ur na leto goreti, kar je komaj v največjih mestih mogoče, kjer tudi pri mesečnih nočeh celo noč gori, ne pa pri nas, ki samo pol meseca do 12. zvečer svetimo. Zdaj je prišlo do rekurza. Pri najvišjej sodnji je občina srečno padla in podvzetniku se mora celih 5000 gld. plačati za to, da smo se pa pri temnih nočeh jeden v družega butali. Iz hvaležnosti do tega izvrstnega kontrakta je pustil podvzetnik advokatu, ki ga je izdelal in kateri je pred nekoliko dnevi svet zapustil, pri pogrebu vse luči po ulicah celega mesta prižgati. To je tudi res vse hvale vredno, hvaležnega izkazati se za tako izvrstni kontrakt. Kaj bi naši nemški mestni turkofili rekli, ko bi bil le jeden sam Slovan pri izkovanji take pogodbe zraven? Gotovo bi vso krivdo njemu v črevlje tiščali. Njihovemu trudu se imamo zahvaliti, da nam je to nemškutarsko psovanje odšlo, če ravno smo tudi po mestnej temi hodili in bomo izgubljenih 5000 gld. plačevati pomagali. Čast, v mestnem zastopu jednega narodnjaka imeti, se je še le pri zadnej volitvi po naključbi zgodila. Pa kaj tudi pomaga v puščavi enega glas.

Pri zadnej rednej seji je jeden mej modrejšimi predlog stavil, naj bi se prepovedalo s psi v park hoditi, ali naj jih lastniki vsaj na vrvi vodijo. Sem ter tja se je debatiralo, potem pa je reč brez vsega odločila v koš zlezla. Ali nij to modro? Parka, katerega s prostovoljnimi darili poseben odbor „za olepšanje mesta“ vzdržuje, bi človek, kateri si psa za kratek čas drži, ne smel več za sprehod poiskati! Gotovo bi ta odbor svoje naloge nikdar ne izpolnil in jedino sprehajališče, katerega še naše mesto ima, bi zastran psov, kakor Nemec pravi, „na psà prišlo.“

Na drugej strani v graškem predmestji jedno cesto vsako leto prenaorejajo; eno leto nasujejo na eno stran, pa odkopljejo na drugej strani; drugo leto pa navozijo na drugo stran zopet toliko peska, da imajo breg in graben; teško se slamo in senom obloženi vozovi, ki morajo tu skozi in skozi pokvarjeno delo pasirati, se preobračajo. Ali proti temu ne sme nihče črhiniti. Zakaaj, to so tist oče pustili narediti, ki vse prav naredé, in drug nobeden nič ne zastopi. Če gredo na pr. ta nezmotljivi oče v toplice in če mej tem kak kanal skupaj pade in sosed dobi s tem vodo v svojo klet, se ne sme popravljati popred, da pridejo ta mestni oče iz toplic.

Ravno tako se zdaj za stran pokopališča prepirajo. Namestnija je zapovedala, da mora pokopališče iz predmestja proč, kar je gotovo opravičeno. Ali naši „stari“ bi še vsi radi toliko časa čakali, da bi ne bilo nobenega starega človeka več v Mariboru, ali pa da bi saj stare na to stran, a mlade na ono, na novo pokopališče zasipali. Kaj bi ti naši očaki storili, ko bi se morali sežgati dati. Gotovo bi vsi v Pohorje umirat šli. To bi bilo Pohorje srečno! Gotovo bi vsakega za „Ehrenbürgerja“ naredilo — po smrti.

Največjo bedarijo pa je naš mestni zastop storil, ko je posestnike hiš s hudo siliti hotel, da mora vsak pred svojo hišo kanal delati, kar so do zdaj vsi razen enega dobrovoljno storili, ali ravno s tem jedinim, s ka-

terim so do najvišje inštanace pravdo imeli, in tudi srečno — izgubili, so za vselej to reč neizmerno pokvarili, zakaaj, zdaj se bode vsak branil, prostovoljno ali s hudo za tlak, ali za kanal več kaj plačati in to delo bode na ta način od zdaj za naprej zaostajalo. Nij to graje vredno? Več kot tretjina jih je, ki so juristi in imajo mandat, v mestnej hiši pri zelenej mizi sedeti, pa tega nijso vedeli, kaj se sme zahtevati in kaj ne. A sicer star pregovor pravi: vrana vrani očij ne izkljuje.

Iz ilirske Bistrice 2. oktobra. [Izvirni dopis.] Od zemljišč, katere je južna železnica za svojo progo od S. Petra do Reke od početka dela, leta 1868 večidel, in v letih, ko se je železnica delala, vzela in odškodnino plačala, še zmirom prejšnji lastniki c. k. davke s prikladami vred plačevati moramo, in marsikateri na povračilo teško čaka. Tako se je v gotovem denarji uže velik znesek v 9. letih posamnim nabral. Je li tega zadržanja kak drug faktor kriv, ali je sama južna železnica kriva? To nam nij znano, pa znano nam je, da se zdaj davki terjajo od vseh nas, čeravno bi bil z rečenimi odpisi mnogim davek ne samo za letos poplačan. Denarja je tudi pri nas silno malo in seno, katerega si je kmet za poplačilo davkov in družih čez spomlad storjenih dolgov pripraviti mislil, ima nizko ceno tako, da uže mnogo let ne. Pravijo, da slavna južna železnica vsem željam rada ustreže. Naj tudi našej.

Od Trebovelj 2. okt. [Izv. dop.] Naj si bode priprosti kmetič pri svojem oralu, ali naj si bode rudar s svojimi žulavimi rokami, ali kake druge vrste težak, vsak povprašuje: ali bode skoraj Rus krvoločnega zverskega Turčina premagal? Nekateri mej narodom namreč še zdaj mislijo, da, ako Rusi ne zmagajo, pride gotovo zopet Turek, kakor nekda k našim prednikom, naše otroke na kolec natikat, žene in hčere skruniti, brate, sestre in sine v sužnost odganjat. Od Rusov pa so naši ljudje še premalo čuli, od svojih staršev ne, niti od svojih dedov, niti ne iz knjig, da bi bili k nam prišli. Uže za to, ker Turka po poročilu poznajo, želijo našim bratom Rusom najboljšo srečo. Ali čujte, tudi pri nas se najdejo, in to iz „boljših“ krogov, taki ljudje, ki bi radi Ruse v enej žlici vode vtopili, ki uže vidijo Rusijo potolčeno in Turke proti Moskvi marširajoče, in ki hočejo dokazati, kako bi bilo za nas slabo, ako bi Rusi zmagalil In kdo so taki ljudje, boste vprašali. Slovenci so, katerih oče ali ded še nij znal pet po nemško našteti in katerih pradedov kosti gotovo tudi deli kje v Turčiji trohniyo, ki so v sužnosti žalostni konec storili. Sramota jim!

Zatorej zapišimo si imena take baže ljudij v črno knjigo izdajalstva in shranimo jo našim potomcem, da bodo vedeli njih imena vredno častiti.

Domače stvari.

— (Cesarjev god) se je v Ljubljani običajno slovesnostno praznoval.

— (Prestavljen) iz Ljubljane v Gradec je c. kr. deželne sodnije svetovalec dr. Viktor Leitmeier.

— (Imenovanje.) Pravosodni minister je imenoval okrajnega sodnika v Loki, Janeza Jagodica, za deželne sodnije svetovalca v Novem mestu.

— (Iz Celja) se piše „Gosp.“: Z volitvami za občinski odbor celjske okolice, ki so se nedavno vršile, smo v obče zadovoljni. Izbrali so se večinoma stari, uže izkušeni možje. Mestjani so prav dobro storili, da so se volitve zdržali; modrovali so jako pametno, češ: mesto naj skrbi za mestne, okolica pa za okoličanske potrebe. V sredo, 26. septembra, je bila volitev novega okoličanskega župana. Zbralo se je k volitvi vseh 18 odborikov. Polovica jih je želela potrditi še starega g. Karla Šaha, druga polovica je zahtevala novega župana. Trikrat se volitev ponavlja: toda vselej dobila vsak po 9 glasov. Zdaj se mora odločiti po žrebanju, kateri bode novi glavar. Sreča je bila mila novemu: g. Antonu Maleju, posestniku na Spodnji Hudinji. Za občinske svetovalce smo dobili gg.: Šorna, Šaha, pa Levičnika. Prejšnjemu gosp. županu, kakor vsemu odboru, se mora pa izpričati, da sta se jako prizadevala in trudila za blagor občinski. — Naj omenim le hiše, ki se je mej tem časom nakupila za novo šolo v celjski okolici. Razredi te šole so bili leta 1875. raztrošeni po celem mestu; za šolsko leto 1876 pa nij bilo moč nikjer več sobic dobiti za podučevanje. Posrečilo se je v tej zadregi, da se je pod jako ugodnimi pogoji nakupila za 14.500 gl. blizu železnice Tapeinerjeva hiša, nekdanji konvikt, kjer je zdaj 3razredna šola za celjsko okolico. Novemu županu pa želimo, da pri svojem obilnem poslovanju vselej previdno in pogumno postopa v blager cele obširne občine.

— (Tatovi vlomili) so v štacuno g. Smonika pri sv. Jurju na Pesnici in mu denarjev ukradli 170 gld.

— (Pogoreli) so v Orešju pri Mariboru posestniki Gselman, Kaiser in Lešnik; Jož. Kanje v Cmureku in Miha Jurkovič na Blanci pri Savi; obadva sina 13letni Jožef in 23letni Franc, speča na dilah, sta mu v ognju storila strašno smrt.

— (Obsojeni v Kozjem) so bili č. g. Sevnik, župnik pri sv. Petru na platež 100 gld. ali 20 dnij v ječo, cerkvena ključarja Jazbec in Robek pa na 5. gld. ali 24 ur v ječo zarad žaljenja okrajnega zastopa, kateremu so očitali podmitljivost, strankarstvo in motenje posesti. Vsi 3. so se pritožili pri višji sodnji, poroča „Gosp.“

Dunajska borza 5 oktobra.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	64 gld.	25	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	66	80	"
Zlata rent	74	80	"
1860 drž. posojilo	111	—	"
Akcije narodne banke	843	—	"
Kreditne akcije	217	25	"
London	117	15	"
Napol.	9	41	"
C. kr. cekini	5	61	"
Srebro	104	60	"
Državne marke	57	80	"

Tuji.

4. oktobra:

Pri Slonu: Aljančič iz Doline. — Kronske iz Ljubljane. — Förster iz Gradca. — Serkar iz Košane. — Sirk iz Trsta. — Aljančič iz Šmartna. — Marine iz Trsta.

Zahvala.

Vsem sorodnikom, prijateljem in znanec, osobito gospodom dariteljem vencev, gospodom pevcem ljubljanske čitalnice in tukajšnjemu sl. čitalničnemu društvu, kateri so mojega dragega soproga, gospoda

Andreja Lavrenčiča,

denes izpremili na grobišče, ter mu tako izkazali zadnjo čast, se pristočno zahvaljuje v svojem in v imenu žalujoče rodbine

(293)

Jozefa Lavrenčič.

V Postojni, 4. oktobra 1877.

Vsem bolnim moč in zdravje brez lek.

in brez stroškov po izvrstni

Revalessciere du Barry

v Londonu.

30 let uže je nij bolezn, ki bi je ne bila ozdravila ta prijetna zdravilna hrana, pri odraslih in otrocih brez medicin in stroškov; zdravi vse bolezni: melodu, na živeh, dalje prsne, i na jetrah; žlez naduho, bolečine v ledvicah, jetiko, kašelj, neprejavljenje, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slabosti, zlatilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavje, silenje krvi v glave, tumenje v ušesih, slabosti in bledanje pri doječih otrocih, diabet, trganje, shujšanje, bledičico in prajenje; posebno se priporoča za dojenec in je bolj nego dojnično mleko. — Izkaz iz mej 30.000 spric ali zdravilnih, brez vsake medicine, mej ajimi spricavala profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneka, praga profesorja medicine na vseučilišču v Mariboru, zdravilnega svetnika Dr. Angelsteina, Dr. Shoreland, Dr. Campbella, prof. Dr. Dédé, Dr. Uré, grotnje Cassa Stuart, Markize de Bréhan a mnogo dražih imenitnih ob, se razpošiljava na posebno zahtevanje zastoj. Kratki izkaz iz 30.000 spricevalov.

Na Dunaji, 13. aprila 1872.

Frešlo je uže sedem mesecev, od ar sem bi v brezupnem stanju. Trpel sem valed p. snia i ču nienih bolečinah, in sicer tako, da s m od dne do dne vidno gnil, in to zaprčilo je doigo č. s. m. študije. Čul sem od Vaše čudapolne Revalessciere prišel sem jo rabiti in zagotovim Vas, da se ču m po mesečnem užitku Vaše tečne in okusne Revalessciere popo nem zdrav, tako, da brez najma jega tresenja morem zopet pisati. Zaradi tega priporočam vsem bolnim to primerno prav cenó n okusno hrano, kot najboljši pripomoček, ter ostanem Vaš udani

Gabriel Teschner
služatelj javnih višjih trgovskih šol.

Pismo visoko plemenite markize de Bréhan.

Neapel, 17. aprila 1862.

Gospod! Valed neke bolezni na jetrah bilo je moje stanje hujšanja in bolečin vsake vrste sedem let sem strašno. Nijsem mogla niti čitati niti pisati, tresle so se vse čutnice na celem životu, slabo prebavljenje, vedno nespanje, ter sem trpela vedno na razdraženji čutnic, katero me je sem ter tja preganjalo in me ne jedni trenotek na miru pustilo, in pri tem bila sem melanholična najvišje stopinje. Mnogi zdravniki poskusili so vse, brez da bi moje bolečine zljajšali. V polnej obupnosti poskusila sem Vašo Revalessciere in sedaj, ko jo uživam tri mesece, zahvaljujem se bogu. Revalessciere zasluži največje hvalo, pridobila mi je zopet zdravje i me stavila v stanje, da morem mojo društveno pozicijo zopet uživati. Dovolite gospod, zagotovljenja moje prisrčne hvaležnosti in popojnega spoštovanja.

Markize de Bréhan.

Št. 75.877. Flor. Köllerja, c. kr. vojašk. oskrbnika, Veliki Varaždin, na pljučnem kašlju in bolehanju dušnika, omotici in tiščanju v prsih.

Revalessciere je 4krat tečnejša, nego meso, ter pri odraslih in otrocih prihrani 50krat več na eni, ko pri zdravilih.

V polnastih pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr.
ant 2 gold 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 fun-
ov 10 gold., 12 fantov 20 gold., 24 fantov 36 gold.
Revalessciere-Biscuiton v pušicah in Revalessciere-
chocolatée v prahu 12 tas 1 gld. 50 kr., 24 tas 2 gl.
st., 48 tas 4 gl. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gl.
rodaye. Du Barry & Comp. na Dunaji, Wall-
laengasse št. 8, kakor v vseh mestih pri dobrih
kajih in spozorijskih trgovcih; tudi razpošilja du-
gana lista na vse kraje po poštnih nakaznicah ali
povestjih. V Ljubljani Ed. Šahr, J. Svoboda,
lekar pri „zlatem oriu“, v Reki pri lekarju J. Pro-
ta mu, v Celovcu pri lekarju Birnsacherju, v
pijetu pri lekarju Aljinoviču, v Trstu pri
lekarju Jakobu Serravallo, pri drogeristu P. Rocca
J. Hirschu, v Zadru pri Androviču. (136)

Osmi redni

generalni zbor

kranjske obrtnijske družbe

v Ljubljani

dne 30. oktobra 1877 ob 4. uri po polu dne
v direkcijijskeji sobi te družbe.

Dnevni red:

1. Poročilo o vseh preteklega poslovnega leta 1876/77.
2. Poročilo pregledovalnega odbora.

Gospodje akcionarji, ki hočejo porabljeni svoje glasovalno pravo, prosijo se v smislu §. 10 statuta, naj svoje akcije do 28. oktobra t. l. pri družbeni blagajnici deponirajo in naj si tam legitimacijske liste vzamejo.

(294—1)

Načelnik opravnega sveta.

Originalni Howe in Singer,

kakor tudi drugi izvrstni

šivalni stroji

s pismeno 5letno garancijo,

z vsemi vrstami ročne in strojeve svile in cvirna, strojevih olj in šivank, sploh vse, česar je treba za šivalne stroje vedno v največjem izboru po zopet znižanih fabriških cenah, dalje

Wertheimove kase in kasete

v vseh velikostih.

V mojej mehanični delavnici se šivalni stroji naj-
bolje popravljajo in snažijo.

Za zunaj moj potnik, gospod Anton Grebenec, sprejema rad naročila in daje tudi potrebni poduk o strojih.

Franc Detter,

v Ljubljani.

Stari ali nepriročni stroji vseh sistemov se proti originalnim Howe ali Singerjevim zamenjavajo in izplačujejo.

(239—3)